

นโยบายการตรวจฯ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

10. ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

10.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ และการมีรายได้ระหว่างเรียนให้แก่ผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ได้รู้จักอาชีพอย่างหลากหลาย รวมทั้งการเรียนรู้และฝึกทักษะอาชีพในชุมชน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การใช้เทคโนโลยี สามารถเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ เจตคติที่ดีในการทำงาน สร้างรายได้ให้แก่ตนเอง โรงเรียนและครอบครัว มีการประเมินบุคลิกภาพ ความเหมาะสมด้านอาชีพเพื่อให้นักเรียนตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับ ความถนัด บุคลิกภาพ ของตนเอง และความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนเพื่อให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การประหยัด พอเพียง

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 111 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนสอนระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 81 โรงเรียน และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สอนระดับชั้นอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 โรงเรียน ได้ส่งเสริมสนับสนุน ให้โรงเรียนขยายโอกาสทุกโรงเรียนขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาผู้เรียนตามบริบทในพื้นที่รอบบริเวณ โรงเรียน มีโรงเรียนที่เป็นต้นแบบ ดังนี้

1) โรงเรียนบ้านเขาไม้แก้ว จัดทำหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อการงานมีทำอย่างต่อเนื่อง ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านอาชีพ จัดกิจกรรมตลาดนัดนักเรียน โรงเรียนจัดครูสอนวิชาชีพระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 81 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดของบ จากเงินดอกผลกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต กับชุมชนภาคีเครือข่ายเพื่ออาหารนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ ในการดำเนินโครงการ มาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรเลี้ยงชีพได้ อาทิ การเพาะเห็ด การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลา การปลูกมะนาว

2) โรงเรียนบ้านวังดินสอ ดำเนินการโคกหนองนา มีฐานการเรียนรู้บันได 9 ขั้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีครูผู้รับผิดชอบแต่ละฐาน นำนักเรียนมาเรียนรู้กิจกรรมในแต่ละฐาน นักเรียน จะได้รับทักษะ วิธีการคิด เพื่อให้นักเรียนได้นำไปต่อยอดและการดำเนินชีวิตประจำวันได้ และดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านอาชีพ เช่น ฐานพอกิน ในการจำหน่าย อาหารเข้าให้กับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา โดยนักเรียนเป็นคนดำเนินการตั้งแต่ซื้อวัตถุดิบ ประกอบอาหาร จำหน่าย รับเงิน คำนวณต้นทุน รายรับ จัดทำบัญชี นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ แบ่งผลกำไร ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง ได้รับสวัสดิการทานอาหารเข้าฟรี เป็นการลดภาระผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง, ฐานกาแฟ เป็นการ ดำเนินการโดยครูที่ปรึกษาและนักเรียน เปิดคาเฟ่ช่วงเวลา 11.30 - 12.30 น. จำหน่ายให้กับนักเรียน ครูและ บุคลากรภายในโรงเรียนหรือบุคคลภายนอกที่เข้ามาศึกษาดูงาน เยี่ยมชมโครงการ โดยแบ่งผลกำไร ให้นักเรียนเป็นรายเดือน ๆ ละ 100 ต่อคน และยังมีกิจกรรมฟาร์มเปิดไก่อินทรีย์อารมณ์ดี ผลิตไข่ อาทิ

ไซสโต แปรรูปเป็นไซเคียม จำหน่ายผ่านสหกรณ์โรงเรียน และนักเรียนเป็นสมาชิกสหกรณ์จะได้รับเงินปันผลเป็นรายปีจากสหกรณ์โรงเรียน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาป्राจันบุรี นครนายก

1) ผู้เรียนทั้งหมด จำนวน 24,357 คน

1.1) ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ จำนวน 24,357 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2) การมีรายได้ระหว่างเรียน อยู่ระหว่างการดำเนินงาน

2) ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งหมด จำนวน 11,255 คน เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการศึกษาร่วมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทวิศึกษาแนวใหม่) จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 0.24 (เฉพาะ สพม. ที่เข้าร่วมโครงการ)

10.2 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายฯ ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1) การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษา เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชันบุรี เขต 2 มีโรงเรียนที่สอนระดับชั้นอนุบาล – มัธยมศึกษาตอนต้น ไม่มีผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชันบุรี เขต 2 ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่อยู่ในสังกัดมีรายได้ระหว่างเรียน ดังนี้

1.1 นักเรียนมีการสร้างอาชีพเพื่อหารายได้ระหว่างเรียนเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อการทำงานมีทำให้นักเรียนที่มีความถนัด ความสนใจในอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรอาชีวศึกษา

1.2 โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทำให้นักเรียนมีทักษะด้านอาชีพที่หลากหลาย เช่น ด้านอาหาร การทำขนมปาท่องโก๋ น้ำเต้าหู้ ปลูกผัก เพาะเห็ด เป็นการหารายได้ตอนเช้า หลังเลิกเรียน งานประดิษฐ์ DIY เศษผ้า วัสดุเหลือใช้จากโรงงานมาเป็นสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนและความสะอาด เช่น ผ้าเช็ดเท้า การทำเครื่องดื่มน้ำผลไม้ปั่นเสริมรายได้ เป็นต้น ชุมชนและวิทยากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชันบุรี นครนายก ได้ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการพัฒนาทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn) ดังนี้

นักเรียน

- ประชาสัมพันธ์โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับของจังหวัดปราชันบุรี และจังหวัดนครนายก

- โดยมีโรงเรียนกบินทร์บุรี เข้าร่วมศึกษาดูงานนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดปราจีนบุรี

- ประชาสัมพันธ์โครงการด้านทักษะอาชีพของหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มช่องทางในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะอาชีพที่มีความหลากหลายให้กับผู้เรียน

2) การแสวงหาเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ต้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีการสร้างเครือข่ายกับร่วมสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 30 ปราจีนบุรี อย่างต่อเนื่องทุกปี ในปีงบประมาณ 2567 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 30 ปราจีนบุรี ได้จัดทำโครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จะมีการฝึกอาชีพ อาทิ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมแอร์ ช่างคอมพิวเตอร์ ได้ส่งนักเรียนที่มีความสนใจร่วมโครงการจำนวน 7 คน เข้ารับการฝึกอาชีพเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราชญ์บุรี นครนายก ดำเนินโครงการส่งเสริม การศึกษาร่วมหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ทวิศึกษาแนวใหม่) โดยมีโรงเรียนเลขธรรมกิตติ์วิทยาคม จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือจัดการเรียนการสอน ด้านวิชาชีพ ร่วมกันกับ วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

10.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ด้านเวลาในการจัดการเรียน การสอน เนื่องจากโรงเรียน ดำเนินการสอนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนต้องจบภาคบังคับ	1. บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในกิจกรรมลดเวลาว่าง เพิ่มเวลารู้ให้กับนักเรียน	1. นักเรียนเรียนครบตาม หลักสูตรและได้เสริมทักษะ กระบวนการ วิธีการคิดสามารถ ต่อยอดในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้
2. วิทยากรให้ความรู้มีน้อยไม่ครบ ตามความต้องการของนักเรียน	2. ประสานเครือข่ายจัดหา วิทยากรให้ความรู้ตามความ ต้องการของนักเรียน	2. นักเรียนได้รับความรู้ตรง ตามความต้องการ
3. งบประมาณไม่เพียงพอ และขาด อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับรายวิชาอาชีพที่ สอน	3. จัดหางบประมาณสนับสนุนจาก หน่วยงาน/องค์กรภาคเอกชน	3. ได้ รับ การ สนับสนุน งบประมาณเพิ่มขึ้น

10.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การทำงานเป็นทีม ความเข้าใจในทักษะอาชีพแต่ละอาชีพ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การ จัดงานบริหารที่ดี จะทำให้เกิดผลสำเร็จแก่กิจกรรม โครงการนั้น ๆ

10.5 ข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนการสอนควรมีการสอนอาชีพเสริมให้กับนักเรียน เน้นฝึกทักษะให้เกิดการเรียนรู้ สามารถนำกระบวนการเรียนไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกระบวนการผลิต และการจำหน่ายครบวงจรและต่อเนื่อง

10.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

โรงเรียนปราชญ์ราษฎร์อารุง 2 “อดุศสาสนกิจศึกษา” โดยกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ ได้มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ

1. นักเรียนได้เลือกทำขนมสังขยาฟักทอง

2. นักเรียนได้เลือกทำเครื่องต้ม ขามะนาว ที่เก็บมะนาวจากสวนของโรงเรียนมาเป็นวัตถุดิบ

ครู / ผู้บริหาร / สถานศึกษา

ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ประสบความสำเร็จที่ส่งผลต่อผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นและมีขวัญกำลังใจในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดกิจกรรมการคัดเลือกการนำเสนอผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) รางวัลเพชร สพม.ปราจีนบุรี นครนายก ในวันที่ 4 มกราคม 2567 ณ โรงเรียนองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยกระบวนการคัดเลือก มี 3 ระดับ คือ ระดับโรงเรียน ระดับสหวิทยาเขต ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก โดยแยกประเภทผู้ส่งผลงานออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้น สพฐ./นโยบายเร่งด่วน (Quick Win)

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	รางวัล	
		ระดับ 1	ระดับ 2
1	โรงเรียนองครักษ์	4	2
2	โรงเรียนปราชญ์ราษฎร์อารุง 2	4	2
3	โรงเรียนองครักษ์	4	2
4	โรงเรียนองครักษ์	3	2
5	โรงเรียนองครักษ์	2	4
6	โรงเรียนองครักษ์	2	3
7	โรงเรียนองครักษ์	2	1
8	โรงเรียนองครักษ์	2	1
9	โรงเรียนองครักษ์	2	1
10	โรงเรียนองครักษ์	2	1
11	โรงเรียนองครักษ์	2	1
12	โรงเรียนองครักษ์	2	1
13	โรงเรียนองครักษ์	2	1
14	โรงเรียนองครักษ์	2	1
15	โรงเรียนองครักษ์	2	1
16	โรงเรียนองครักษ์	2	1
17	โรงเรียนองครักษ์	2	1
18	โรงเรียนองครักษ์	2	1
19	โรงเรียนองครักษ์	2	1
20	โรงเรียนองครักษ์	2	1
21	โรงเรียนองครักษ์	2	1
22	โรงเรียนองครักษ์	2	1

กลุ่มสถานศึกษา

1) สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน โดยมีโรงเรียนส่งผลงานเพื่อเข้ารับการคัดเลือกการประกวดผลงานการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) รางวัลเพชร สพม.ปราจีนบุรี นครนายก จำนวน 2 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนร่มเกล้า ปราจีนบุรี
2. โรงเรียนจิตใจชื่น

ในการนี้ โรงเรียนชิตใจชื่น ได้รับรางวัลชนะเลิศ BEST Practice เรื่อง “การเสริมสร้างทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน” รางวัลเพชร สพม.ปราจีนบุรี นครนายก ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2566

2) โรงเรียนศรีมโหสถ :

- กิจกรรมมัคคุเทศก์น้อยของโรงเรียนศรีมโหสถ

- ร่วมศึกษาดูงานกิจกรรมบริษัทสร้างการดี การทำเสื้อพิมพ์ลายจากใบไม้ (ECO PRINT) และกระบวนการจัดตั้งบริษัทสร้างการดี กระบวนการทำงานเป็นทีม ทักษะทางวิชาชีพ พร้อมทั้งใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเกิดรายได้ระหว่างเรียน

3) โรงเรียนวัดพรหมประสิทธิ์ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 กิจกรรมบริษัทสร้างการดี โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ระดับภูมิภาค

